

SLIK KVISTER MAN ET TRE

SIST REDIGERT AUGUST 18, 2020

For at kvistearbeidet skal bli så skånsomt og effektivt som mulig kreves det god teknikk. Hvis du er nybegynner, kan du starte langsomt og metodisk for siden å øke tempoet gradvis. Nedenfor beskriver vi noen grunnleggende regler og metoder for sikker og effektiv kvisting.

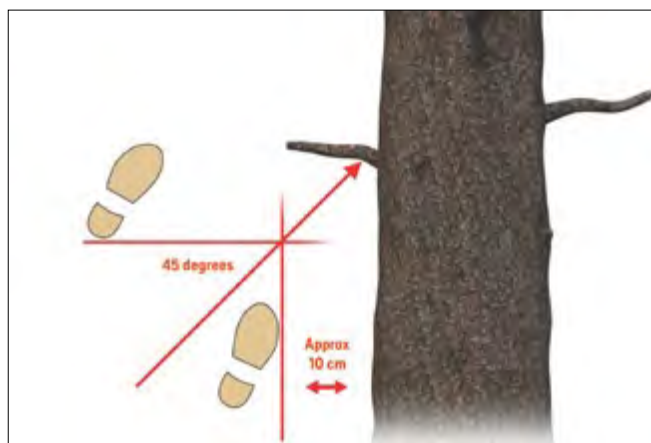
Kvisting er det momentet som pleier å kreve mest tid og krefter når man arbeider med motorsag. Derfor er det mye å vinne på å lære seg en kvistemetode som er både rask og skånsom for kroppen. Hvis du blir trøtt i ryggen når du kvister et tre, kan det tyde på at du må justere teknikken din.

OVERSIKT

Sikker og bekvem arbeidsstilling

Følg anbefalingene nedenfor for å oppnå en sikker og bekvem arbeidsstilling:

1

SIKKER ARBEIDSSTILLING Stå alltid til venstre for trestammen og kvist alltid fra roten til toppen. Stå stabilt med føttene fra hverandre i 45 graders vinkel mot stammen. Arbeid med sagen nær kroppen. Det er viktig at fotstillingen er stabil i to retninger. Det er alltid risikofyllt å flytte føttene under kvistearbeidet. Derfor er det viktig å ha stor rekkevidde uten å måtte flytte føttene.

2

BEKVEM ARBEIDSHØYDE Prøv å arbeide i en høyde der du slipper å bøye deg ned. Du kan skape rett arbeidshøyde ved å prøve å felle et tre over andre felte trær, stokker, steiner eller forhøyninger i terrenget. Den mest bekvemme arbeidshøyden for kvisting er mellom midjen og knærne. Bøy knærne, ikke ryggen!

3

BALANSER MOTORSAGEN MOT STAMMEN ELLER BENET

Bær saken så lite som mulig når du bytter stilling under kvisting. Motorsagen skal ikke løftes mer fra stammen enn nødvendig. Bruk motorsagen som en vektstang, med sagkroppen hvilende mot stammen eller benet. Det er raskere og lettere å kviste med et kort sverd (13"–15").

4

SIKRE BEVEGELSER Hold alltid sverdet på den andre siden av stammen når du flytter føttene. Kjeden må stå stille når du beveger deg. Hold saken i begge håndtakene når du flytter deg korte strekninger og aldri bare i det bakre håndtaket. Ved lengre forflytninger skal du aktivere kjedebremsen og bære saken i det fremre håndtaket.

5

FASTSLÅ VEKTEN FOR GRENEN Se på hvordan grenene er spente. Kvist på den siden av grenen der sverdet ikke risikerer å bli klemt fast under grenens vekt. Hvis du ikke er sikker, kan du kviste grenen i omganger fra utsiden og innover mot stammen.

6

SE OPP FOR KAST Unngå å sage med spissen på sverdet. Tomlene og fingrene skal alltid omslutte håndtakene helt under kvistearbeidet. Velg en sverdlengde som er tilpasset til treets størrelse.

7

FJERN GRENER SOM ER I VEIEN La saken hvile mot stammen mens du med høyre hånd løfter bort avsagede deler eller grener. Aktiver kjedebremsen.

Kvisting med vektstangmetoden

Denne metoden passer for trær med tynne til middels tykke grener og regelmessig grenomfang. Hvis f.eks. en tykk, hengende gren risikerer å sette seg fast i kjeden og sverdet, kan du måtte avvike fra den anbefalte kvisteretningen.

Metoden bygger på at saken brukes som vektstang med sagkroppen hvilende mot stammen eller benet ditt så mye som mulig. Arbeidsgangen bygger på å kviste grenene i en viss rekkefølge og løfte saken så lite som mulig fra trestammen.

Det er raskere og lettere å kviste med et kort sverd (13"–15").

1

Grunnsekvens, trinn 1-3

Grunnsekvensen er å kviste stammen på høyre side (trinn 1), oversiden (trinn 2) og venstre side (trinn 3) sett fra det stedet der du står. Gå nå videre til neste grenomgang. Plasser saken på høyre side av stammen og la saken gli langs stammen.

2

Avansert sekvens, trinn 1-6

Når du behersker grunnsekvensen, kan du gå videre til den avanserte sekvensen som gjør arbeidet lettere og mer effektivt. Den avanserte sekvensen har ytterligere tre trinn (trinn 4–6) sammenlignet med basismetoden.

METODE

Vektstangmetoden

Stå på venstre side av stammen og begynn å kviste på høyre side av den. Arbeid rolig og metodisk, gren for gren. Grenene kan sages med skyvende eller dragende kjede av sverdets arbeidsretning og grenens vekt.

Slik gjør du det:

TRINN-FOR-TRINN

1. Kvist på høyre side

- La sagen hvile mot stammen.
- Sag med skyvende kjede.
- Stå med tyngdepunktet på høyre ben.
- Ta støtte med høyre ben mot stammen for ekstra balanse.

2. Kvist oversiden

- Legg sverdet mot stammen.
- Sag med skyvende kjede.
- Stå med tyngdepunktet på venstre ben.
- Plasser høyre ben mot sagkroppen.

3. Kvist på venstre side

- La sagen hvile mot stammen og ditt høyre ben.
- Sag med dragende kjede.
- Stå med tyngdepunktet på venstre ben.

Grunnsekvensen med sine tre trinn er en ganske enkel metode. Den avanserte sekvensen har ytterligere tre trinn som gir en bedre flyt i kvistearbeidet.

4. Fortsett fremover på venstre side

- La sagen hvile mot stammen og ditt høyre ben.
- Sag med skyvende kjede. Hvis grenene er tykke, er det også mulig å sage med dragende kjede.

5. Kvist oversiden igjen

- La sagen hvile mot stammen.
- Sag med skyvende kjede.
- Juster gasspjeldet med tommelen.
- Fordel vekten på begge bena.

6. Kvist på høyre side igjen

- La sagen hvile mot stammen.
- Sag med dragende kjede.
- Stå med tyngdepunktet på høyre ben.
- Begynn om igjen fra neste trinn 1.

7. Flytt til en ny startposisjon

Velg et egnet hovedskår for det aktuelle treet. Hovedskåret skal være på linje med, eller litt over, underskjæret.

Kviste undersiden

Med stammen direkte på bakken

Når du har kvistet hele stammen på høyre og venstre side, samt på oversiden, vender du hele stammen for å komme til grenene på undersiden. Ved behov kan du kappe stammen i passende lengder før du vender den.

Egnet arbeidshøyde

Hvis du har en god arbeidshøyde slik at du kommer til grenene under stammen, kan du kviste på undersiden samtidig som du utfører den normale kvisteprosessen. Som regel holder det å kviste undersiden etter cirka to grenomganger. Flytt høyre fot litt og vend deg mot stammen. Ta støtte med armene mot knærne/lårene for å holde sagen i en stabil posisjon.

Kvisting av grove grener

Kvisteteknikken for tykke grener er forskjellig fra den for tynne grener. Dette gjelder løvtrær og andre trær med grove, sprikende grenverk. Arbeidsteknikken er ofte den samme som brukes ved kapping. For å unngå at virket splintres og at sverdet setter seg fast, er det viktig å anvende rett teknikk og sekvens.

Hvordan er grenene spente? Vær oppmerksom på hvordan treet og grenene beveger seg mens du sager.

Gradvis minsking av spenningen i grenen

1

Lag noen skår, cirka en tredjedel av grenens diameter på buens innside.

2

Sag forsiktig fra buens utside til grenen går av.

Kappe grove grener uten at de splintres

1

Lag et skår på grenens underside, opp til halve grendiameteren et lite stykke fra stammen.

2

Lag neste skår fra grenens overside, noen centimeter fra det første skåret, inn til halve grendiameteren.

3

Grenen brytes mellom skårene langs med tre-fibrene.

Myk avsaging av spente grener

1

Hold motorsagen som vist på bildet. Sag et stykke inn på sverdet for å unngå å komme nær kastsonen på sverdets spiss.

2

Sag forsiktig og trinnvis et diagonalt skår på utsiden av buen til grenen går av.

